

LXXXIX

دار الفنون

جلد اول فقہ و فرائض و عبادت

حقوق ، اقتصادیات

ایک آئینہ بر نشر اور نور

مندرجات :

قسم حقوقی :

- تطبیق واجتہاد [منصورى زاده سعيد]
- داعی بی طرفلق حال ووظائف [احمد صلاح الدين]
- ساختمه لكده استعمال [دیران]
- افلاسك عقود ومقاولاته تأثیرى [على كمال]
- سربستی مقاولات [میسون واطوره]

قسم اقتصادی :

- تمتع ویركوسى [ابراهيم فاضل]
- احصائياتده استحضار عملیه سی [مصطفی زهدی]

استانبول — مطبعه عامره

۱۳۳۲ — ۱۳۳۴

سرپرستی^۲، مقاولات

[واصل ما آية حقوقه قانونك ٦٤ نجی ماده-نی تعدیل ایدن ٣٠ نیدان سنه ٣٣٠
درینجی قانون موقت حقنمه بعضی ملاحظات]

سربستی، مساوات، طرفینک اجرا ایتمش اولدینی هر هانکی بر مقاوله ده - قانوناً معین بعض حدود و قیود داخلنده - رضالرینک حاکم اوله بیلیمسی دیمکدر . اساساً ایجاب و استیجاب اهل اولان کیمسه کندی حقوقده دیله دیکی کی تصروف اید بیلیر . ایسته بو حق تصرفک سربستی نتیجه ی اولق اوزره طرفین بر مقاوله اجرا ایدرک بری دیکرینه و یا خود یکدیگرینه قارشى بعض تعهداتده بولنه بیلیر . بوندن یشقه اقتصادیاتک ترقیسی طرفینک هر ایسته دکلری مقاوله یی عقده صلاحیتدار و عقد استدلکری مقاوله نك قانوناً معتبر طوله جفتدن امین اولملرینی استلزام ایدر .

طرفین، کندی حقوق و منافعہ صاحب اولمق اعتباریله دیله دکلمری مقاولاتی عقد ایدیلیرلر سده منافع عمومی و اخلاقی محل اولان مقاولات قانوناً معتبر عد ایدیلر من . بناءً علیه سربستی مقاولات قاعده سی مطلق اولیوب منفعت عامه و اخلاقه مغایر و لما مقوله مقیددر . فقط واضع قانون، منفعت عامه یه مغایر اولان نقاطی تصریح ایتمک مجبوریته در . ذاتاً قانون وضع ایتمکدن مقصد، منفعت عامه نك موضوع بحث اولدیغی احوال و موادك تقدیری حاکمه ترك ایتیموب صراحة تعین ایلکدر . فی الحقیقه منفعت عامه نك تعینی کیفیتی اجتهاد ذاتی به ترك اوله حق اولسه امنیت معاملاتی تأسیس ایتمک ممکن اولماز . زیرا طرفین، منفعت عامه یی محل اولدیغی اعتقادیله اجرا ایتدکلمری بر مقاوله نك محکمه جه منفعت عامه یه مغایر تلقی ایدیلر لك ابطال ایدلمسی احتماله بناءً ارزو ایتدکلمری عقودی انشادن صرف نظر ایدیلر جکلمری بدیدر . ایشه بو اعتبار ایله قانون یا منفعت عمومی به موافق کوردیکی خصوصاتك ایقاسی امر ایدر و یا خود منفعت عامه یه مغایر عد ایتدیکی خصوصاتی نهی ایدر و طرفین، نواهی قانونیه ایله تعارض ایتیان هر هانکی بر مقاوله یی قانونك امر ایتدیکی شروطه رعایت ایتمک شرطیه بی پروا اجرا ایدر لر . زیرا مقاوله، قانونده مصرح اولان اوامر و نواهی نظر اعتباره آله رق عقد ایدلدیکی کی قانون ایلریده تعدیل اولنسه

بیله ماقبلنه شامل اوله میه جنی جهتله مقاوله واقعته نک هر حالده مرعی طونله جفتندن امین اولورلر.

حقوق خصوصیه موادنده اوامر ونواهی قانونیه نک قوه تأییدیه سی بطلاندر. بناءً علیه قانون امر ویا نهی ایتدیکی بر خصوصی بطلان ایله تأیید ایتمه مش اولسه بیله امر ویا نهی واقع خلافه اوله رق یاییلان معامله باطل اولور. مکرکه قانون جزای تقدی ویا ضرر وزیان کی دیگر بر قوه تأییدیه تعیین ایتش اوله، اوامر ونواهی قانونیه دن بعضلری عمومی بر ماهیتی حائز اولدینی جهتله هر درلو عقود ومقاولات حقنده مابه التطبيق اتخاذ اولور. مقاولاتک کافه سنده نظر اعتباره آلتق لازم کلان عمومی قاعده قانونیه، منفعت عامه ملاحظاته مستند احکام قانونیه و اخلاقه مغایر مقاوله نک بطلانندن عبارتدر. منفعت عامه ملاحظاته مستند احکام قانونیه بتون حقوق شناسنجه ذاتاً معلوم اولدیغندن قانونده تصریحی زاندر.

منفعت عامه ایله علاقه دار اولان قوانین اوج نوعدر. ۱، احوال شخصیه واهلیته ۲، حق ملک ایله احکامه وبالخاصه اموال غیر منقوله نک تصرفه دائر اولان ۳، قید وتسجیل واعلانات کی اشخاص ثالثه نک منافعی حمایه ایچون اتخاذ اولنان تدایره متعلق بولنان احکام قانونیه در. احوال شخصیه بر کیمسه نک منسوب اولدینی جمعیت سیاسیه وعائله ده کی موقع حقوقی اعتباریله حائز اولدینی اوصافدر. تابعیت، زوجیت صفتری کی. ملکیت وبالخاصه اموال غیر منقوله نک تصرفه دائر اولان احکام قانونیه نک وضعنده ثروت عمومیه نک تأمین غایه سی اساس اتخاذ اولدینی جهتله احکام مزبورده نک منفعت عامه ایله اولان علاقه سی ظاهر در. بناءً علیه حق ملک و حقوق مجرده نک حدودینی تعیین ایدن احکام قانونیه مغایر اولان مقاوله باطلدر.

کذلک قانون، اشخاص ثالثه نک محافظه حقوق ایچون مقاولات منعقدنه نک شخص ثالث حقنده معتبرینی اعلان وقوعنه ویادقر مخصوصه قید وتسجیل معامله سنک ایفاسنه تعلیق ایدر. اموال غیر منقوله نک فراغی وبر تجارتخانه نک آخره دوری معاملاتنده اولدینی کی. اوامر ونواهی قانونیه دن بعضلری خصوصی بر ماهیتی حائز اولوب بیع واجاره کی مشهور ومعین عقود ومقاولاتک تابع طوئلی لازم کلان شرائط واحکام خصوصیه ی میندر. واضع قانون بو بایده بالطبع عمومی بر نظریه تأسیس ایدمه میه جکندن حاله معلوم

و معین اولان هر عقد و مقاوله نك خصوصى شرائط و احكامنى تصریح ایتك مجبوریتده در. بوندن
 بشقه ترقیات اقتصادی نتیجہ سی اوله رق پیدر پی راحه حصوله کلان و بوسیله ماهیت خصوصیه لری
 حالاً تعیین ایدیه میان مقاولات جدیده عمومی بعض شرائط العقاده و « قانوناً ممنوع
 و منفعت عامه ملاحظاته مسند احکام قانونیه و اخلاقه مغایر اولماق » کبی قیود عمومییه
 تابع طو تلقیه اکتفا اولنور و بو صورتله طرفین بیننده وجوده کلان مقاوله، عمومی شرائط
 العقاده و مارالذکر قیود قانونیه موافق بولندیقی صورتده هر حالده معتبر طو تیلور و محکمه
 مقاوله واقعہ نك، منفعت عامه به مغایر اولدیقی وسیله سیله ابطالی جهتنه کیده مز. زیرا
 او مقاوله نك منفعت عامه ملاحظه سنه بناءً اصدار اولنان احکام قانونیه تابع طو تلسی
 صورتیه منفعت عامه تحت تأمین آلتش دیمکدر. کرچه واضع قانون بر مقاوله به متعلق شروط
 و احکامی وضع ایدر کن منفعت عامه نك ایجاب ایتدیکی کافه خصوصاتی درپیش ایدمه مک
 و بناءً علیه ایجابات قانونیه دائره سنده عقد اولنان بر مقاوله نك اولجه کشف و تخمین
 اولنه میان بر نقطه سنده منفعت عامه به مغایرت موجود بولنق احتمالی وارد ر. فقط
 بو صورتده منفعت عامه نك من کل الوجوه تأمین وسیله سیله عقد واقعک ابطالی، معاملاتک
 امنیت و استقراری مغل بولنق اعتباریه تجویز ایدلمه مک اقتضا ایدر. فی الحقیقه عقد اولنان
 بر مقاوله نك محکمه نك اجتهاد نهج منفعت عامه به مغایر اولسی ضرر عام قیلندن اولدیقی کبی
 مقاوله مزبورده نك منفعت عامه به مغایر اولدیقی سر رشته سیله طرفینک، معتبریتنه ذاهب اوله رق
 اجرا ایتدکری بر مقاوله نك ابطالی دخی معاملاتک امنیت و استقراریخی اخلال ایتک
 اعتباریه بر ضرر عام تشکیل ایدر. شو قدرکه اولکی ضرر عام انحق محکمه نك طرز
 تلقیسندن نشأت ایتش اولدیغندن و بر محکمه نك منفعت عامه به مغایر عد ایتدیکی بر مقاوله نك
 مطلقاً هر کس نظر نده منفعت عامه به مغایر اولسی لازم کلیه جکندن مذکور ضرر عامک وجودی
 مشکو کدر. طرفینک قیود و شروط قانونیه به موافق اوله رق عقد ایتدکری بر مقاوله نك
 منفعت عامه به مغل عد اولدیقی وسیله سیله ابطالی حالده ایسه، معاملاتک امنیت
 و استقرارینک مختل اولسندن متولد ضرر عامک وجودی محققدر. شک ایله یقین زائل
 ایماز قاعده کلیه سنه مبنی منفعت عامه نك اخلالی کبی مشکوک بر ضرری دفع ایچون امنیت
 و استقرار معاملاتک اخلاله مساعده اولنماق لازم کلیر.

سربستی مقاولات قاعده سنجه، طرفین، مقاوله ایله بری دیکرینه ویا یکدیگرینه

قارشی هر درلو وجائی تحمل واشبو وجائبك حصولی ویا سقوطی دیله دگری شرطه تعلیق ایده بیلیر. یعنی مذکور وجائب وشروطك کافه سی قانوناً معتبر طوتلور. کدک طرفین رضالری دیکله دگری شکل و صورتده اظهار ایده بیلیر. بناءً علیه سربستی مقاولات یالکز مقاوله نك احکام وشروطنده جاری اولیوب رضانك صورت اظهارنده ده دخی تجلی ایدر. مع مافیه واضع قانون بعضاً منفعت عامه ملاحظاته استناد ایدرک عقود استثناءً بعض اشکال معینه به ربط ایدر. اشبو منفعت عامه ملاحظاتی ایکی نوعدر. بری طرفینك اهمیت عظیمه بی حائر بر عقدی اجرا ایتمزدن اول لایقوله تأمل کیفیت ایتملری تأمین لزومندن متولد اولور، عقد نکاحده اولدینی کی. قوانین مدنیله نك کافه سی، اهمیت اجتماعی سی محتاج ایضاح اولیان عقد نکاحی بعض اشکال و مراسمه تابع طوتمللردر. بواشکالک الکیسیتی حقوق مدنیله مرکز قبول ایتمدیکی شکلدر که اوده عقد نکاحك محضر شهودده اجرا سندن عبارتدر. یعنی بزده عقد نکاح مجلسنده بولندیریلان شهود، صرف اسباب ثبوتیه ماهیتی حائر اولیوب عقد نکاحك دخی شرائط صحتندن معدوددر. بواعتبار ایله بزده دخی مجلس عقدده شاهد بولندرملق کیفیتی، نکاحك شکلی دیمک اولور. شوقدر که نکاحك شکله عائد اولان شرط مزبور، مانع انعقاد اولیوب بلکه مانع صحتدر.

اشکال عقودک تعییننده تعقیب اولنان دیگر بر منفعت عامه ملاحظه سی دخی آنقاییان اولدینی اوزره اشخاص ثالثه نك حقوقی تأمین ایتمکدر. اموال غیر منقوله نك دفتر خاقانی مأموری وسفائنك لیان مأموری حضورنده فراغی ماملاتنده اولدینی کی. اموال غیر منقوله نك ترهین ویا فراغ نك مأمور مخصوصی حضورنده لزوم اجراسی، اموال غیر منقوله نك منقولاتدن زیاده حائر قیمت بولنسی جهتله، فراغی کلفته تابع طوتلق کی قدیماً موجود اولان فکره مستند دکلدر. بالعکس زمانزده سهام وتحویلات کی بعض منقولات، اموال غیر منقوله دن ده قیمتداردر.

اموال غیر منقوله نك مأمور حضورنده فراغ وتسجیل لزومی، اشخاص ثالثه بی کیفیت فراغدن خبردار قیلمق وبصورته آنلرک، فراغ ومفروع له ایله اولان مناسباتنده حقوقی وقایه اسبابی استکمال ایده بیلملری تأمین ایتمک مقصدینه معطوفدر.

سربستی مقاولات، اسکیدن حقوق طبعیه دن معدود اولدینی جالده عصر مرکز ترقیات علمیه سی محصولی اوله رق وجوده کلان بعض اساسات حقوقیه، سربستی

مقاولاتك دائرۂ شمولی بیدری تحدید ایتمکده در . مثلاً الیوم اولدچہ تعمم ایدن «ناحون اجتماعی» قاعده سی مختلف صنوف اجتماعیه دن برینک دیکری اوزرنده کی تحکمنی ترک ایدرک بربرینه مظاهر اولمسی مستلزم اولدیغندن سربستی مقاولات بواساسک ایجاباتی دائرۂ مننده، بیدری تحدیداته دوچار اولمقده در .

بو جهل دن اوله رق اوروپاده اسارت اقتصادیه نی ازاله ایتمک یعنی احد عاقدینک حائز بولدیغنی موقع اقتصادیدن استفاده ایدرک عاقد دیکره ایسته دیکی شرائطی تحمیل ایتمسه مساعدله ایلمه ک اوزره بعض مقاولات، شرائط عقدی دیله دیکی کی مناقشه ایدمه جه ک بر موقع اقتصادیده بولان طرفی طرف دیکره قارشی حمایه ایدمه جه و جهله، معین بعض شروطه تابع طوئش و عاقدینک عقد مقاوله خصوصنده کی سربستی سی اشبو شروط ایله تقید اولمشدر . مثلاً اوروپاده عملهنک، اعظمی اوله رق کونده چالشه بیله چکی ساعتله ره عملیه و بریله بیله جه اجرتک حد اصغریسی قانوناً تعیین ایدلمش و طرفین، مقاوله ایله بوبابده کی احکام قانونیه نی تعدیل ایتمکدن ممنوع بولمشدر .

بالطبع سربستی مقاولاتک بو صورته تحدید اولمسی، عملهنک شرائط مقاوله نی ایسته دیکی کی پارونه مناقشه ایدمه جه ک بر موقع اقتصادیده بولمشندن منعشدر . ذاتاً دولتک الیمهم وظیفه سی، حقوق و منافعی وقایه دن عاجز بولنانلری حمایه ایدرک افرادک منافعی بیتده حصول توازنه خدمت ایتمکدن عبارتدر . کذلک قاعده بر متعهد، اثر تقصیر اوله رق تعهدنی ایفا ایتمدیکی صورتده متعهد لهک بویوزدن دوچار اولدیغنی ضرری تضمین ایله مکلفدر . شوادرکه متعهدله، حقوق و منافع ذاتیه نه صاحب اولدیغنی جهته متعهدک، قصورندن طولانی تعهدنی ایفا ایتمه سی حائده مسئول اولمیه جغه دائر وضع اولنان شرطک معتبری سربستی مقاولاتک ایجاباتندن اولدیغنی ظن اولنه بیلیر . حالبوکه شمندوفر قومبایه لری کی فعلی ویا قانونی بر انحصارده مالک بولنان شرکتله افراد اهالی بیننده عقد اولنان مقاولانده، شرکتلرک محض حقوق و منافع ذاتیه لرینی نظر اعتباره آله رق ایسته دکلری هر نوع شرائطی وضع ایدمه جکاری وعاهد دیکر اولان افراد اهالینک اشبو شرائطی قبولده مضطر قاله جقلری بدمیدر . ایسته سربستی مقاولات قاعده سنک افراد اهالینک ضررینه اوله رق سؤ استعمالنی منع ایتمک و طرفین عاقدینجه مجبوری الرایه اولمق اوزره بر جوق احکام قانونیه وضع ایدلمش و مثلاً فرانسه ده ۱۹۰۵ تاریخنده نشر اولنان قانون

مخصوص احکامی که شمشدوفر قومپانیه لرینک ، مأمور لرینک اثر خطاسی اوله رق قطارلره تحمیل اولنان امتعه یه عارض اوله جق ضرردن مسئول اولمیه جقلرینه دائر وضع ایتدکلی شرطک باطل اولدینی تصریح اولمشدر . حتی بو قاعده اسویچردهده ، قانون مدنیک ۱۰۰ نجی ماده سنک ایکنجی فقره سیله توسیع ایدیلهرک بو یولده عدم مسئولیت شرطنی قبوله راضی اولان متعهدله عقد مقاوله زماننده متعهدک خدمت خصوصیه سنده بولندینی ویا خود مسئولیت واقعه ، حکومتجه ویریلان امتیازه بناءً اجرا ایدلمکده اولان برصنعتدن متولد اولدینی صورتده ، متعهدک هر درلو مسئولیتدن تخلصنه دائر عقد اولنان مقاوله نیک ، محکمه جه ابطال اولنه بیله جکی تصریح اولمشدر . اشبو فقره قانونیه ده موضوع بحث اولان صنعتدن مقصد حکومتدن استحصال اولنان امتیازه بناءً بری ویا بحری تقلیات ایله مشغول بولنان افراد ویا شرکتلرک اجرا ایتدکلی صنعتدر .

سربستی^۲ مقاولات قاعده سنک تاریخیچه سی — سربستی^۳ مقاولات ، قدیمدن بری جاری بر قاعده دکلدر . روما حقوقنده ، مقاوله ایله عقد یکدیگرکندن تفریق ایدلمش ویا لکنز عقد قانوناً معتبر بولمشدر . مقاوله ، طرفینک بر خصوصده اتفاق ایتلمکدن عبارتدر . طرفین ، رضالرینی قانوناً معین اشکالده اظهار ایتدکجه اجرا ایتدکلی مقاوله ، عقد نامنی احراز ایتمز وبناءً علیه قانوناً معتبر عد ایدلمزدی .

عقودک انعقادنده اشکال قانونیه نیک استعمالی موجب اولان اسبابک الک مهمی ، تراضینک اشکال مذکوردهده تجسم ایتدیریلهرک طرفینک عقدی صورت قطعه ده انشایه راضی اولوب اولمدقلى نقطه سنده وقوعی ملحوظ هر کونا شک و ترددی ازاله ایتک و بوابده نزاع تحدثنه محل ویرمه مکدن عبارت ایدی . روما حقوقنده عقود مرسومه تعیر اولنان بوقبل عقودک الک مهمی سیتپولاسیو Stipulatio دنیلان عقددر . سیتپولاسیو معامله سنده استعمال اولنان اشکال و مراسم ، متعهد لهک متعهد قارشى سن تعهد ایدرمیسک سؤالی اراد و متعهدک اوت تعهد ایدرم جوابنی اعطا ایتمسندن عبارتدر . شوقدرکه معامله مذکورده ، بیع و اجاره کی عقودک خلافته اوله رق معین بر مقصد اقتصادی بی تأمینه مخصوص اولیوب طرفیندن برینک دیگر طرفه قارشى هر هانکی بر خصوصی تعهد ایتسنه واسطه اتحاد اولنه بیلیردی . تعیر دیگرله طرفین ، قانون حکم و قوتنی بخش ایتک ایسته دکلی هر هانکی بر مقاوله یی سیتپولاسیو معامله سی کسوه سنه بوروندیره رق اجرا ایده بیلیردی . مثلاً بیع معامله سی روما حقوقنده

هنوز مستقل بر تقد ماهیتی احراز ایتدیکی زمانلرده بیعه تعقیب اولنان مقصد اقتصادی بی
یعنی با یعلک مشتری به قارشلی تسلیم میس و مشتریك با یعه قارشلی ادای ثمن تعهدنی حصوله کتیرمک
ایچون طرفین ، بر بردن آیری اکی « سیتیولاسیو » معامله سنی اجرا ایدرلردی . مثلاً
مشتریك تسلیم میعی تعهد ایدر میسك یولده ایراد ایتدیکی سؤاله با یعل اوت تعهد ایدرم
جوابی اعطا ایدرك با یعلک تعهدی حصوله کتیرلر کدن صو کره ، با یعل مشتری به ادای ثمنی
تعهد ایدر میسك سؤالی ایراد و مشتری دخی اوت ادای ثمنی تعهد ایدرم جوابی اعطا ایدرك
مشتریك ادای ثمن تعهدی وجوده کتیرلمش اولوردی .

بالاخره بیع ، اجاره ، وکالت و شر کتدن ببارت اولان عقود اربعه استقلال پیدا ایدرك
حیات اقتصادی دهه موجب اولدینی فوائد عظیمه لری سببیه کچل سر عتله تأمین اجراسنه مدار
اولق اوزره شکپرستلکدن وارسته طولمش و بو صورته صرف تراضی طرفین ایله
انقصاد ایدر بیلیمک اوزره ایلمک دفعه اوله رق اشکالدن عاری عقود معینه حصوله کچشدر .
بودن بشقه قرض ، رهن ، اجاره ، ودیعه عقدلری دخی برر ماهیت مستقله احراز
ایده رك تمامیتلری متعدهله طرفندن متعده بر شی تسلیمنه وابسته اولدینی جهتله بونلره عقود
عینه نامی ورلدی .

ایضاحات آتفهدن مستبان اولدینی وجهله روما حقوقنده سربستی مقاولات قاعده سی
من وجه موجود ، وجه آخرله دخی مفقود ایدی .

اولاً ؛ قانوناً معین اشکاله اقتران ایتیان بر مقاوله معتبر اولماق و بناءً علیه طرفین
رضالری ایستدکلری اشکالده اظهاره صلاحیتدار بولنماق اعتباریله سربستی مقاولات
جاری دکل ایدی . فقط طرفین هر هانکی بر مقاوله بی اشکال معینه قانونیه بی استعمال ایدرك
قانوناً تأییده قادر بولنق نقطه نظرندن عقد مقاولات خصوصنده سربست ایدیلر . هر درلو
شکلدن عاری اوله رق صرف تراضی طرفین ایله انشاسی جائز اولان آنف الیان عقود
معینه ، قاعده عمومی به استنا تشکیل ایتش و سیتیولاسیو سکنه اقتران ایتیان بر مقاوله نك اصلا
معتبر اولماسنی قاعده سی روما حقوقنک دور نهائینه قدر دوام ایتشدر . کر چه ایمپراطور
روشتین زماننده قانوناً معین و برر اسم مخصوص ایله موسوم آنف الذکر عقود داخل
اولیان مقاولاتک عقود غیر موسومه نامی احراز ایدر ك معتبر طوتله جنی تقرر ایتش
ایسده مقاولات مذکورده ، مطلقاً تعهدات متقابله بی مشتمل اولق و طرفیندن بری کندی

تعهدنی ایفا ایتش بولمق اقتصا ایدردی . بناءً علیه مقاوله واقعه، یالکزر بر طرفک
تعهدنی محتوی اولدینی ویاخود تعهدات متقابله بی مشتمل اولوبده احد طرفین هنوز
تعهدنی اجرا ایتمهش بولندینی صورتده مقاوله مزبورده، قاعده عمومیه به توفیقاً ماهیت
غیرعقدیه سنی محافظه ایده رک قانوناً معتبر طوتلاز و بناءً علیه طرفیندن بری طرف دیگر
ایفای تعهد اجبار ایده مزدی . طرفینک هر درلو اشکالدن عاری اوله رق انشا ایتدکلری
مقاوله نک هر نقطه سنده، رضالرینک حاکم اولمسی قاعده سی اپلاک دفعه اوله رق انجق اون اوچنجی
عصرده فرانسه ده تأسس ایتش وقاعده مذکورده بالاخره پیدرپی هریرده قبوله مظهر اولمشدر .
قانون مدنی احکامنه کلنجه بزده سربستی* مقاولات قاعده سنک تأسیسی
مقصودیه، اصول محاکمه حقوقیه قانوننک ۶۴ نجی ماده سی مقامنه قائم اولمق اوزره نشر
اولان ۳۰ نیسان سنه ۳۳۰ تاریخلی قانون موقت اسباب موجب سنی ایضاح ایدن و مجلس
مبعوثانک ۶ تموز سنه ۳۳۰ تاریخلی ضبط جریده سنک ۸۴۸ نجی صحیفه سنده مندرج اولان
حکومتک بیاننامه عمومیسنک قسم مخصوصده مصرح اولدینی وجهه بزده « عقود
بر چوق شرائط بطلان وفساده معروض » قلندینی کبی شروط واحکامی معین اولان
عقود شرعیه نک روما حقوقده اولدینی کبی مقداری محدود اولدیغدن طرفین اشو عقود
معینه خارجنده هیچ بر مقاوله اجرا ایده مزلردی . بعضاً احتیاجاته موافق اولدینی ایچون
قانوناً تأییده شایان کوریلان بعض مقاولات دخی موجود عقود معینه دن برینه مثلاً
بیع معامله سنه توفیق اوله رق مرعیتک تأمین چاره سنه توسل اولنوردی . بو حله دن
اولمق اوزره ربانک شرعاً ممنوعیتی سببیه فائض مقاوله سی طوعریدن طوغری به معتبر
اولدیغدن مقرض ایله مستقرض بیننده مواضعه بر بیع معامله سی اجرا اولنور و مستقرض
فائض، انجق مواضعه میسج اتخاذا اولان بر شینک ثمنی اوله رق تدین ایدردی که بوکا
دور شرعی مغامله سی اطلاق اولنور .

سربستی* مقاولاتک تأسیسی مقصودیه انتشار ایدن سالف الذکر قانون موقتک،
قانون مدنی مرک عقود و معاملات احکامندن هانکیلرینی تعدیل ایتدیکنی تشریح ایتزدن
اول مباحوث عنه اولان قانون موقتک کرک متنک و کرک اسباب موجب مضبطه سی حکمنده اولان
آلف الذکر بیاننامه عمومینک قسم مخصوصک عیناً درجی مناسب کورلدی .

قانون موقتک متنی :

۱ . قوانین و نظامات مخصوصه ایله ممنوع و آداب و انتظام عمومی بی نخل اولیان و اهلیت

عاقبت کی احوال شخصیت بہ وارث و انتقال و نقود و عقارات موقوفہ نک و اموال غیر منقولہ نک تصرفتہ متعلق قواعد و احکامہ مخالف بولنیاں بالجملہ مساوات و تعہدات احکامی عاقدلر حقلمندہ مصری و معتبردر . شوقدر کہ معقود علیہ ممکن الحصول دکلہ بطلان ادعاسی مسعودر .

۲ ، مال منقولہ اولان ہرشی معقود علیہ اولہ بیلیر . علی الاطلاق تداولی متعارف اولان اعیان و منافع و حقوق مال منقولہ حکمندہ در . آتیاً موجود اولہ حق اشیاء اوزرینہ عقدایدیلہ جک مساوات معتبردر .

۳ ، مقاولہ نک نقاط اساسیہ سی حقندہ عاقدینک موافقتلری حاصل اولدینی تقدیردہ نقاط فرعیہ سی مکوت عنہ قائلش اولہ بیلہ عقد تمام اولمش عد اولنور . نقاط فرعیہ حقندہ موافقت طریق حاصل اولدینی صورندہ محکمہ ایشک ماہیتی نظر دقتہ آلہرق نقاط مذکورہ نی تعیین ایدر .

سالف الذکر بیاننامہ نک قسم مخصوصی :

« عقود و مساواتک سربستی و استقراری ، حقوق تصرفیہ نک سربستی درجہ سندہ ترقیات اقتصادیہ اوزرندہ مؤثردر . مجلہ من عتودی اولہ شرائط بطلان و فسادہ معروض قیلہ شد کہ ہو کون مساوات ، قانونک تأمیناندن زیادہ عاقدلرک خلوص نیتہ ابتنا ایدیور . تعہداتی ایفادن استنکاف ایتک ارزو ایدن عاقدینک قسم مهمی مع التأسف قانون مدتیہ نک حال حاضریلہ مساواتی فسخ ایتدیرہ . بیلکدن ایتدیر . زیرا شروط حاضرہ ایلہ فساد تہلکہ سندن مصون اولہرق مقاولہ تنظیمی برامر دشواردر ، مجلہ منی احتیاجات زمانہ اوفقی و معاملات ناسہ ارفقی برصورندہ باشند باشہ تعدیل ایتک برتشت عظیم و شبہ سزکہ احکام فقہیہ من بونی متکافلدر . نہ قدر مشکل اولہ دخی بونی اقتحام ایتک لازم اولدینی تقدیر ایلہ برابر تکملات اقتصادیہ منی ہوکا تعلیق ایتکی موافق کورمیہ رک مساواتک سربستی تأمین ایچون بعض تدابیر قانونیہ بہ توسل ایلدک .

اصول محاکمہ نک ۶۴ نجی مادہ منی بواساسی ممکن مرتبہ تأمین ایدہ جک صورندہ تعدیل ایتدک . سائر محاکم متہندہ مساوات بعض شرائط عمومیہ بہ تابع قلمشدر . ہو شرائط دائرہ سندہ تنظیم ایدیلن بالجملہ مساوات عاقدلرک قانون خصوصیتی تلقی ایدیله رک معمول بہ و معتبر طولشدر . احتیاجاتک کوندن کونہ تکرر ، معاملات و مبادلاتک ہرکون متراید برقوتلہ تنوع و توسع ایتدیکی شوزمان ترقیدہ عقود و مساواتک تابع اولسی ایجاب ایدن بالجملہ شرائطی درپیش ایلک واضع قان ایچون عدم الامکاندر و طرفینک منافع خصوصیہ لرخی دہا ای تقدیر ایلہ جکری دہ شبہ سزدر . یزدہ ہوکی تعدیلدہ اہلندن صادر اولوب رضای طرفین ایلہ عقد و محلہ مضام اولان وعادات و انتظام عامہ نی محافظہ مقصدیلہ موضوع احکام و قوانینی محل بولنیاں بالجملہ مساواتک عاقدلر ایچون معمول بہ و معتبر اولہ جفی قبول ایلدک . محل عند اولان مال منقومی تداولی متعارف اولان بالجملہ اعیان ، منافع ، و حقوقہ تخیل ایتدک ، بصورتلہ تعہدات متقابلہ نی تردد و تشوشدن تخیلص و معاملات مدنیہ و تجاریہ بہ و دہا زیادہ امنیت و استقرار بخش ایتدک »

سالف الذکر بیاناندن مستبان اولدینی اوزرہ یزدہ اسکیدن سربستی* مساوات ، فساد و بطلانی موجب برچوق اسباب قانونیہ نک وجودی سبیلہ پک محدود ایدی ،

بوسایه ده مقاوله ایله تحمل ایتدیکی وجأبدن خلاص اولمق ایستیان برعاقده، مقاوله نك بطلان ویافسادینی موجب رسبیک موجودیتنی بهانه اتخاذا ایدرهك عقدی فسخ ایتدیره بیلیمکدن امین ایدی . بوجهتله سربستی مقاولات قاعده سی وضع اولنه رق مقاولاتك عمومی بعض شرائط وقیود ایله تقیدی ایله اکتفا ایدلمسی تنسیب اولنمشدر . اشبو ایضاحا تندن استخراج اولنان نتیجه یه کوره بزده عقودك بطلان ویافسادینی موجب اولان اسباب ایله باطل اولان شرائط تماماً قالدیرلمش ویرینه سالف الیان برطاقم شرائط عمومیه اقامه اولنمشدر . بو اعتبار ایله قانون مدنیزده مندرج وعدم رعایتی عقودك بطلان ویافسادینی موجب اولان شرائطدن اشبو قانون موقته ذکر ایدلیان شرائط قانوناً ملغادر .

بناءً علیه بیعه ، مبیع و ثمنك معلومیتنه ، مبیعك تسلیمی ضرری مستلزم اولمامسی و تسلیمی مصارف حالیه یه متوقف بولنان ثمنك مکان تسلیمك بیان اولنسی لزومه ، قرض حسنده تأجیلک عدم جوازینه دائر اولان شرائط ایله بیع واجاره ده مأجورك بلاتعد ولا تقصیر تلفی حالنده مستأجر اوزرینه ضمان لازم کله چکنه ویامأجور برخانهك مستأجر طرفندن تعمیر اولنسی لزومه دائر وضع اولنان شروط مفسده وکذلک تملیکاتك شرطه تعلیق وشرکتده ، برعینك سرمایه شرکت اتخاذا اولنمامسی وضررک شرکا بیننده مساواة تقسیمی لزومه متعلق اولان شرائط تمامیه ملغادر .

کذلک متن قانونده قوانین ونظامات مخصوصه ایله ممنوع اولیان ... الخ مقاولات معتبردر» دیه محرر اولدیغنه نظراً قانون عمومی مدنیزك، خلافی مشروط اوله میان احکام قانونیه سنه مغایر بر مقاوله عقدی جائز اولمق اقتضا ایدر . مثلاً مجله نك ۴۲۸ نجی ماده سی موجبجه سکنا ایچون استیجار اولنان خانهك آخره ایجار اولنمامسی مقاوله سنه مستأجرک رعایته مجبوری یوقدر . فقط ایجار عقال نظامنامه سنك بو بابده کی احکام مخصوصه سندن قطع النظر ، مار الیان قانون موقتك نثرندن اعتباراً مقاوله مزبوره نك معتبریتنه شبهه یوقدر .

عجبا اشخاص ثالثه نك نفعی موجب اولان وقانوناً لغو عد اولنان بر شرطك عدم معتبری حقیقه کی حکم قانونی باقیمیدر یوقسه مزبور قانون موقتك وضعی ایله تأسیسی قصد اولنان سربستی مقاولات ، احد عاقدینه نفعی اولیوبده شخص ثالثه نافع اولان شرطك معتبریتنی دخی استلزام ایدرمی ؟

مباحث عنه اولان قانون موقتک برنجی بندنده ؛ « بالجمله مقاولات و تعهدات
اعطاسی عاقله حقارنده مرعی و معتبردر » دیه محرر اولمسنه نظر آ سربستی مقاولات
قاعده سنک تأیید ایتدیکی شروط آنجق عاقدیندن ایکسنه و یا خود یا لکز برینه متعلق اولان
شرائطدر . ایددی مقاوله مزبورده نک طرفین حقنده معتبر اوله جفته دائر اولان اشبو حکم
قانونین استدلال اولتورکه شخص ثالث مذکور مقاوله دن استفاده ایده مز . ذاتاً عقد
آنجق طرفینی یکدیگرینه و یا خود یا لکز برینی دیگرینه ربطه مدار اولان بر رابطه شخصییه
تولید ایتدیکی جهته عاقدینک اجرا ایتدیکی بر مقاوله دن شخص ثالثک مستفید و متضرر
اوله مامسی من القدیم موجود بر قاعده منطقیه در . بزده دخی شخص ثالثه نافع اولان
بر شرطک لغو عد ایدلمسی بو حکمته مستنددر . حتی سربستی مقاولات قاعده سنی مبین
اولان ماده قانونیه نک ، شخص ثالثک نفعه اوله رق موضوع شرائطک دخی معتبرینه
شامل اولدینی شونکله ثابتدرکه اوروپاده احتیاجانک تکثر و تنوع ایتسی اوزرینه ،
بر عقدده شخص ثالثک نفعه اوله رق وضع ایدلمش اولان شروطک تأییدی لزومی
آکلاشلا قدن صوکره ، بویابده بر قاعده صریحه وضع اولنمشدر . ایشته بزده ، بر عقد
ضمتده شخص ثالث نفعه اوله رق استحصال اولنان بر تعهدک معتبریتی قاعده سی قانونده
مصرح اولدینی جهته شخص ثالثه نافع اولان شرطک معتبر عدینه قواعد حقوقیه مز
مساعده دکلدر . حالوکه قاعده مذکورده نک بزده دخی تطبیقه اولان احتیاج درکاردر .
فی الحقیقه الیوم ترقیات اقتصادیه ایجاباتندن اولق اوزره مملکت مزده شخص ثالثه نافع
شروطی محتوی برچوق مقاولات اجرا اولدینی حالده برحاکم بوکی مقاولاتک صحت
و معتبریتی مصدق هیچ براساس حقوقیه تصادف ایده مز . حیات سیغورطه لری
بوقیلنددر .

حیات سیغورطه سنک انواعندن بری ، سیغورطه ایتدیرن کیسه نک وفاتی حائنده
بر شخص ثالثه معین بر تضمینات اعطاسی شرطیه عقد اولنان مقاوله در . بویولده
انقصاد ایدن بر مقاوله ، شخص ثالثه نافع بر شرطی محتوی اولوب شرط مزبور ، قانون
مدتیز جه لغو عد اولدیلکی موقت قانون جدیدک مبین اولدینی سربستی مقاولات قاعده سی
دخی شخص ثالثک لهه موضوع اولان شروطک معتبرینه شامل اوله مدیغندن افراط
درجه سنده قانون پرست اولان برحاکم ، بوکی مقاولاتی ابطال ایدرسه پک تعیب اولنماق

لازم کایر . کذلک حکومتک شمدوفر و تراموای قومانیه لربله عقد ایستیکی مقاولاتده اهالیکنک نفعنه اوله رق برچوق شروط مندرج اولدینی حالده اشبو شروطک تحت ومعتبریتی تأیید خصوصنده مدار استناد اوله بیله جک قاعده حقوقیه بی بولق بر امر متعذر در . بوندن بشقه قانون ، بری مفسر و دیگری مجبوری ماهیتی حائز ایکی نوع احکام احتوا ایدر . احکام مفسره ، طرفینک مقاوله ده مسکوت عنه کچیردکری نقاط حقنده مابه التطبیق اتخاذ ایدلک و طرفینک مذکور نقاط حقنده کی مقصدینی مفسر اولق اوزره موضوع اولان احکامدر که بنوع احکام خلافت اوله رق عقد مقاوله نک جائز اولدینی بدیهدر . احکام مجبوریه ، طرفین ایچون مجبوری الرایه اولان و بناء علیه مقاوله ده خلاقی مشروط اوله میان احکام قانونیه در . قوانین سائر مدنییه ده اولدینی منلو قانون مدنی دخی هرایکی نوع احکامی احتوا ایدر . مثلاً مجله نک ۲۸۵ نجی ماده سنده محرر اولدینی اوزره میس ، حین عقدده بولندیقی محله تسلیم اولنق لازمدر . فقط طرفین ، میسک محل آخردہ تسلیمینی مقاوله ایدہ بیلرلر . بناءً علیه بزده دخی خلاقی مشروط اوله بیلان بوکبی احکام ، احکام مفسره دندر . عرف و عادت بلده یه عطفاً موضوع اولان احکام قانونیه ده جمله دندر . بوکا مقابل اوله رق ، بزده طرفین ایچون هر حالده مجبوری الرایه اولان برخیلی احکام واردر .

آنفا مذکور اولدینی اوزره مجله نک ۴۲۸ نجی ماده سی موجبجه مستعملینک اختلافه تخلف ایتیان مأجورک ، موجرک اذنی اولقسزین آخره ایجاری جائز اولدیغنه دائر اولان حکمک عکسنه وضع اولان شرط معتبر اولماق سببیه حکم مزبور ، احکام مجبوریه دندر . ایمی قانون مدنیزک عقود و مقاولات دائر اولان احکام مجبوریه سی ملغا ایهده احکام مفسره سنک دوام مرعیتی طبعیدر .

قی الحقیقه مبحوث عنه اولان قانون موقتک وضعندن مقصد ، آنجق مقاولاتده طرفینک رضاسنی ، بعض قیود و شروط عمومیه دائره سنده ، حاکم قیلمق خصوصندن عبارت اولوب یوقسه طرفینک مقاوله لرندہ مسکوت عنه کچیردکری نقاطده ، احکام قانونیه بی بالرضا قبول ایتیش عد اولنملری ضروریدر . زیرا عکس تقدیرده نقاط مذکورده دن برینه عائد براختلاف تحدی حالنده محکمه ایچون دعوانک فصلنه مدار اوله جق براساس قلاماش دیمک اولور . بوصورتله محکمه یی ، طرفینک قطعاً دوشمندکری نقاط حقنه کی مقصدلرینی

لزو مسز یره استکناه ایله مکلف طوتمقدن ایسه بوبابده کی احکام قانونیه نک مابه التطبيق اتخاذا اولئسی اولادر . زیرا طرفین، مقاوله نک هر نقطه سی ایسته دکتری وجهله تعیینه صلاحیتدار اولدینی جهته طرفینک اشبو صلاحیتلری استعمال ایتمه ملری ، بوبابده کی احکام قانونیه بی عیناً داخل مقاوله عد ایتمک ایسته دکترینه دلالت ایدر . حتی علاوه دینه بیلیرکه قانون مدنی ک احکام مجبوریه سی بیه کلیاً ملغادکدر . یعنی مبعوث عنه اولان قانون موقت موجبجه مذکور احکام مجبوریه خلافه اوله رق انشا ایدیلان مقاولات معتبر ایسه ده بالطبع مقاوله ده مسکوت عنه قالان نقاط حقنده ، مجله نک احکام مجبوریه سی مفسر برماهیتی احراز ایدره نک نقاط مذکوریه دأثر تحدت ایدن اختلافک فصلنده مابه التطبيق اتخاذا اولور . مثلاً مجله نک ۲۹۳ نجی ماده سی موجبجه قبل القبض میع تلف اولسه خسار بالیه عائد اولور . اشبو حکم قانونی مقدا احکام مجبوریه دن ایکن یعنی خلافه وقوعبولان مقاوله معتبر دکل ایکن سالف الیان قانون موقتک نشرندن صکره مقاوله مزبورده معتبردر . شوقدرکه طرفین خسارک هانکی طرفه عائد اوله جغنی حین مقاوله ده تصریح ایتمه مشلرسه مجله نک ۲۹۳ نجی ماده سی حکمی مفسر برماهیتی احراز ایتمسندن طولانی خسارک بالیه عائدیه حکم اولئقی لازم کلیر . مع مافیه طرفینک مقاوله سی اولمدینی صورته ، عرفاً معروف اولان شی صراحة مشروط قنمش کی اوله جغندن احکام مفسره ایله عرف وعادتک تعارضی حالده عرف وعادتک مرعی طوتمسی اقتضا ایدر . زیرا بر بلده ده بر خصوص حقنده عرف وعادت موجود اولوب ده طرفین او خصوص حقنده سکونی اختیار ایتدکلی تقدیرده عرف وعادتی قانونک احکام مفسره سنه ترجیح ایتمش اولملری اغلب احتمالدر .

اساساً اصول حقوقیه قانونک ۶۴ نجی ماده سی مقامنه قائم اولان فقرات قانونیه نک موقع مرعیه وضعی ، حیات اقتصادی مزک تسهیل انکشافه اولان فائده عظیمه سی جهته یله بر امر مسعود تشکیل ایتدیکی قابل انکار اولماقوله برابر مذکور قانون موقتک محتویاتی ، سربستی مقاولاتی تمامیه تأییده خادم اولوب ولمدینی وسربستی مقاولاتی مقید اولمق اوزره وضع اولتان قیود وحدودک کافی اولوب اولمدینی نقاط نظرندن بوجه زیر بعض ملاحظات محققی دعوت ایتمکدن خالی قاله ماز . شویله که :

اولاً: مبعوث عنه اولان قانون موقتک برنجی بستنده : « قوانین ونظامات مخصوصه

ایله ... تنوع اولان « مقاولاتک غیر معتبر اولدینی مصرح بولمقله برابر آنف الذکر بیاننامه نك قسم مخصوصنده قانونك مقصد وضعی ، عقودك « معروض اولدینی متعدد شرائط بطلان و فساددن » قورتارلمسندن عبارت اولدینی بیان ایدلمسینه و باطل و یا فاسد اولان مقاولاتك قانوناً ممنوعیتی اولویتده قاله جغنه نظراً قانون عمومی مدنیك حاوی اولدینی بالجمله ممنوعات قانونیه تمامیه الغا ایدلمش و انتظام عمومی یی محل اولماق کبی شروط و قیود عمومیّه دائره سنده یا بلان هر مقاوله نك معتبرینك بیانیه اکتفا اولمشدر . حالبوکه بر مقاوله ، قانوناً معتبر اوله بیلیمك ایچون انتظام عامه یی یعنی منافع عامه یی محل اولماق لازم کلیر ایسه ده آنفاً تفصیل اولندیعی اوزره منافع عامه یه مغایر اولان تقاطك تعینی واضع قانونه عائد اولوب بو جهتك تقدیری صلاحیتك حکامه بخش ایدلمسی ، سربستی و استقرار مقاولاته مدھش بر ضربه ایندیرمك ماهیتی حائزدر . فی الحقیقه طرفین ، عقد ایتمش اولدینی مقاوله نك محکمه جه هر حالده معتبر طوتله جغندن امین اولمقله اجرای عقوددن تحاشی ایده جکلری بدیهیدر . ائمدی بر مقاوله نك معتبرینی « انتظام عمومی یی » محل اولماق قید مهمیه تقید اولنه جق اولورسه طرفین ، محکمه نك منافع عامه یی نه یولده تلقی ایده جکلرینه واقف اولدینی جهتله ، مقاوله واقعهلرینك ابطال تهلککسینه معروض اولدینی نظر اعتباره آله رق عقد مقاوله خصوصنده بحق تردد ایده یایرلر . ایشته واضع قانونك اصل وظیفه سی بو کبی ترددلری ازاله یه و استقرار معاملاتی تأمینه مدار اولمق اوزره منافع عامه یه مغایر کوردیکی خصوصاتی یا طوغریدن طوغرییه و یا خود اوامرو منہیات قانونیه نك قوه تأییدیه سی اولان حکم بطلان و فسادبی تصریح ایتمك صورتیه ضماً منع ایلکدر . طرفین ، بو صورته قانونده صراحةً و یا ضماً منع ایدلمه مش اولان بر مقاوله یی انشایه مأذون عد ایدلمك لازم کلیر . هر نه قدر - الف الیابان بیاننامه نك قسم مخصوصنده « عقود و مقاولاتك تابع اولمسی ایجاب ایدن شرائطی درپیش ایتمك واضع قانون ایچون عدیمالامکاندر و طرفینك منافع خصوصیه لرینی ده ائی تقدیر ایلیه جکلری شبه سزدر » دنیلهرک بالجمله عقود و مقاولاتك عمومی بر طاقم شروط و قیود ایله تقیدی کفایت ایده جکی و عقود و معاملاتك تابع طوتلمسی اقتضا ایدن شروط و احکام خصوصیه نك تصریحی غیر ممکن اولدینی و بو جهتك طرفینه ترکی اولی اولدینی افاده ایدلمك ایسته نلش ایسه ده بو مطالعه ، انجق ترقیات حاضره اقتصادیه نك ایجاباتندن اوله رق کتدجکه تنوع و تکثیر ایدن و سربستی مقاولات قاعده سنجه

معتبر طوئلی اقتضا ایدن عقود و مقاولات جدیده حقد و وارد اولوب یوقسه بیع، اجاره، رهن، ودیعه کی من القیدیم جاری اولان و منافع عامه نیک و قایه سی ایچون تابع طوئلی لازم کلان شرائط و احکامی ذاتاً متعین بولنان مقاولات مشهوره حقد و جاری اوله ماز. بو کی عقودک منافع عامه و آداب ملاحظاته مستند اولان و بو سیبله ماهیت مجبوریه یی حائز بولنان شرائط و احکامک تعیینی ممکن و استقرار معاملاتک تأمینی نقطه نظرندن لابددر. نته کیم اجنبی قوانین مدنیه سنک کافه سنده عقود و مقاولاتک شرائط و احکام عمومییه سی مسطور اولغله برابر مشهور اولان عقوددن هر برینه مخصوص اولان شرائط و احکام مجبوریه آریجه تصریح اولمشدر. مثلاً مجله نیک ۳۴۲ نجی ماده موجبجه بایع عیب دعوا سندن بری اولمق شرطیه و قوعبولان بیع معامله سنده، مشتری نیک عیب دعوا سی مسموع دکل ایسه ده بعضاً بایع میبعک عیب یی یلیدیکی حالد کتم ایده رک اشو عیب بدین برائت شرطنی وضع ایتدیکی صورتده، بو مقاوله بایعک حیل سندن طولای اخلاقی مخل بولندیجی جهته اسو یچره قانون مدنی سنجه باطل عد ایدلشدر.

کذلک بزده هبه نیک تمامیتی قبضه متوقف اولدیغندن موهوبک تسلیمی تعهدنی حاوی اوله رق عقد اولنان مقاوله قانوناً معتبر بولنماشکن بعدما هر درلو مقاوله معتبر اوله جفتدن و هبه مقاوله سنک انعقاد و تمامیه عائد شرائط مخصوصه قانونیه موجود اولدیغندن بزده، هبه مقاوله سنک صورت مطلقه ده معتبر اولدیجی و بناءً علیه موهوب لیهک واهیدن موهوبک تسلیمی طلب و دعوا یی صلاحیتدار بولندیجی نتیجه سی بحق استخراج اوله بیایر. حالوکه هبه مقاوله سی بر مالک بلا بدل تملکینی مستلزم اولمق و اموالک بلا بدل کمال سهولته تملیکی ثروت عمومییه ایراث مضرت ایتک حسیله فوق العاده مهم و بناءً علیه مقاولات مذکورده نیک انعقادی واهیک هر حالده قبل الهیه نظر دقتی، عقد ایده جکی مقاوله نیک درجه اهمیت و اوزرینه جایه مدار اوله جق بر طاقم اشکال و مراسم تابع طوئلق بر امر ضروری تشکیل ایدر. بو سیبله اروپا قوانین مدنی سنجه هبه مقاوله سنک انعقادی مقاوله نامه رسمی تنظیمه وابسته طوئلشدر. بناءً علیه بزده دخی هبه مقاوله سی، بر طاقم شرائط و احکام خصوصییه و بو میانده شکه عائد خصوصی شرائط انعقاده تابع طوئلق لازم کلیر و بو قیل شرائط خصوصییه قانونده مصرح اولدیجی صورتده، هبه مقاوله سنک انعقادی رسمی مقاوله نامه یی ربط اولنماسی کیفیتی، محکمه جه منافع عامه یی مخل عد ایدلمه مک

احتمالی اولدینی کی عکسی فرض اولسه بیه طرفین عتد مقاوله زمانده محکمه تک بو طرز تلمیسی بالطبع کشف ایدمه جکری جهته، هر درلو شکلدن عاری اوله رق عتد ایتدیکی هیه مقاوله سنک معتبرینه ذاهب اولمده حقایدر لر. بناء علیه «طرفینک منافع خصوصیه لرینی دها ای تقدیر ایده جکری» بهانه یله عقودک شرائط واحکام خصوصیه سنک تعینه لزوم اولدینی مطالعه سی بو کی منافع عامه و آداب ملاحظاته مستند وعموماً معلومیتی تأمین ایچون قانونده تصریحی لایه اولان احکام مجبوریه حقه قطعاً وارد اوله ماز.

ایشته بو ملاحظات مهمه به بناء درکه اکثر قوانین مدنیه، عقود معلومه ومعینه نک منفعت عامه اساسه مستند شروط واحکام خصوصیه سی تصریح ایتکه برابر هم اشبو عقود معینه، همده ترقیات اقتصادیه محصولی اولمق اوزره آتیا وجوده کله جک مقاولات جدیده حقه قابل تطبیق اولمق اوزره عقدک عمومی شرائط انعقادی تعین ایتش ومقاولات مزبوریه قانوناً ممنوع و اخلاقه مغایر اولماق قیودیه قیدی کافی کوره رک برده «منفعت عامه به» مغایر اولماق قیدینی علاوه دن احتراز ایتشدر. بونک اک پارلاق دلیل آلمان قانون مدنی سنک ۱۳۴ و ۱۳۸ نجی ماده لریدر. ۱۳۴ نجی ماده ده «بر ممنوعیت قانونیه یی اخلال ایدن مقاوله باطلدر» و ۱۳۸ نجی ماده ده «آداب و اخلاقی مخل بولنان مقاوله باطلدر» دینلمکه اکتفا اولنه رق منفعت عامه به و - بزده متن قانونده مستعمل تعبیر وجهله انتظام عمومی به - مخالف اولماق قیدی قونماشدر! اشبو ۱۳۸ نجی ماده دنک متن اصلینده «انتظام عمومی یی مخل اولماق» قیدی موجود ایکن رایخشتاغ مجلسنده اجرا قلنان مدید مذاکرات و مناقشات نتیجه سنده «انتظام عمومی» تعیرینک پک مختلف وعندی تفسیراته مساعد وبالنتیجه سلامت واستقرار معاملاتی مخل اولدینی نظر اعتباره آلنه رق اکثریت عظیمه ایله قید مزبورک الغاسه قرار ویرلشدر.

فی الحقیقه منفعت عامه نک تعین ماهیتی مقصدیه مختلف پک چوق علمی وفلسفی مسالک وجوده کلشدر. هر حاکم، منفعت عامه یی کندی مسالک علمینسه کوره تفسیره قیام ایده بیلیر. مثلاً سوسیالیست نظریاتنک اصابت مطلقه سنه قانع اولان بر حاکم، کندینسه عرض اولنان دعوی، پاترونله عمله بینده تنظیم اولنان بر مقاوله نامه دن منبعث اولدینی صورتده، عمله نک حقوق کافی درجه ده وقایه اولمدیغنی کوره رک مذکور مقاوله نک منفعت عامه به مغایر اولمق نقطه سندن ابطالی جهته کیده بیلیر. حتی مارالذکر ۱۳۸ نجی

ماده نك را اینجاستان مجلسنده مذاکره سی انستاده « انتظام عمومی به مغایر اولماق » قیدی
 اك زیاده مدافعه ایدن ، سوسیالیستراولمشدرد. ذاتاً واضع قانونك اولجه هر نصلسه در پیش
 ملاحظه ایله منع ایتدیکی بر مقاوله ، محکمه جه منافع عامه یی محل عد اولنسه و محکمه نك
 تلقیسنده اصابت بولدیینی محقق اولسه بیله ینه او مقاوله نك معتبر طولکسندن منافع عامه
 متأثر اولماز . زیرا جرائمك آسایش عمومی به و بالنتیجه منفعت عامه به ایراث ایتدکری
 ضرر ایله منفعت عامه به مخالف عقود و مقاولاتك ایراث ایتدکری ضرر عام بیننده فرق
 واردرد . بر جرم یا لکز بردفعه ایقاع ایدلسه بیله آسایش عمومی و نتیجه منافع عمومی
 در حال متأثر اولور . حالوکه منفعت عامه به مغایر بر مقاوله نك بردفعه ترویج اولنسیله منافع
 عمومی نك در حال مختل اولسی لازم کلز . اگر بوقیل مقاولات تکرر ایدرسه منافع
 عمومی خللدار اولور . مثلاً قدیمآدره بکلك اصولی ، برارض صاحیله دره بکی بیننده ایلک
 دفعه اوله رق اجرا قلنان مقاولاتك کیت کیده تعمیم ایتسندن تولد ایتمشدر .

ایشته بردفعه ایقاع اولنغله منفعت عامه به در حال ایراث مضرت ایتك ماهیتی حائز اولان
 جرائم حقنده بیله « قانونسز جزایه حکم اولنه ماز » قاعده سی واردرد . اشبو قاعده جزایه
 موجبجه بر کیمه نك ایقاع ایتدیکی فعل ، آسایش عمومی یی اخلال ایتسه بیله موجب مجازات
 اولدیینی قانونده مصرح اولدغجه آسایش عمومی نك وقایه سی نامنه اوله رق او فعلك تجزیه سی
 جائز اوله ماز . بوضورتده جزا حاکمك وظیفه سی ، فعل مزبورك آتیا جزاسز قالماسنی
 تأمین ایتك اوزره بوبابده بکی بر ماده قانونیه وضعی لزومی حقنده مرجعك نظر دقتی
 جلب ایتمکدن عبارت قالیر .

ایشته جرائم حقنده جاری اولدیینی مثللو جهت حقوقیه ده دخی محکمه ، منفعت عامه به
 مغایرتی واضع قانون طرفندن در پیش اولونه مدینی جهتله صراحتاً منع ایدلمیان بر یکی مقاوله
 و یا معلوم بر مقاوله نك یکی بر شرطی قارشوسنده بولدیینی صورتده او مقاوله و یا شرطك
 معتبریتی قبول ایتمکه برابر آتیده کیفیتك نظراعتبار آله رق اقتضا ایدن تعدیلات قانونیه
 اجراسی لزومی مرجعه اشعار ایله اکتفا ایتسی ضروری کورینور . کرچه مقاوله نك
 آداب و اخلاقه موافق اولوب اولدیغك تقدیری محکمه به احاله خصوصنده دخی تقدیر
 کفی به محل اولدیینی وارد خاطر ایتسه ده اخلاقه موافق اولوب اولمیان خصوصات ، عرفاً
 معین اولدیغندن خصوصات مزبورده نك تقدیری بالنسبه قولایدرد . بوسیله محکمه نك

تقدیری، هر کسک تقدیرینه موافق دوشمک احتمالی غالبدر . مع هذا فرائسه قودسیونک
حین مذاکره سنده بیله ، مقاوله نك آداب و اخلاقه موافقی کیفیتك تقدیر حکامه ترکی
مناسب اولوب اولمدینی دور و دراز موضوع مناقشه اولمش و النهایه محکمه بونقطه بی تقدیره
مأذون عد ایدلشددر .

والحاصل عقود و مقاولاتی تقید ایدن قیود عمومیه دن « انتظام عمومی بی محل اولماق »
قیدی ، متن قانوندن رفع ایدلمک و آنک یرینه عقود مشهوره دن هر برینک انتظام عامه
ملاحظه سنه بناءً تابع طوئلسی اقتضا ایدن شرائط و احکام مجبوریه سی قانونده تصریح
ایدلمک و بونک ایچون دخی مذاهب اربعه احکامك کرک یکدیگریله و کرک اوروپا قوانین
مدنیه سی احکامیه مقایسه اولنه رق احتیاجات حاضریه اوفق اولان احکامی مین بر عقود
و مقاولات قانونی تنظیم ایدلمک وجوب قطعی تخنده در . و عقودك شرائط و احکام
خصوصیه سی مین اوله رق بویولده بر قانون وضع اولتمد قجه مارالذ کر اصول حقوقیه نك
۶۴ نجی ماده سی تعدیل ایدن قانون موقتك نشرندن مقصود اولان سربستی و استقرار
معاملاتك تأمین ممکن اوله داز . بوندن بشقه « طرفینك عقد مقاوله خصوصنده منافع
ذاتیله رینی دها ای تقدیر ایده بیلمه لری » مقاوله نك كافة تقاطنی درپیش دقت ایتمدینی
ایجاب ایتمر . بناءً علیه طرفینك مقاوله ده مسکوت عنه کچیرد کیری نقاط حقنده ، مابه التطبيق
اتخاذ اولنسی لازم کلان احکام مفسره ، طرفینك مقصد و نیتنی بحق مفسر بر ماهیتی حاضر
و منافع ذاتیه لرینه موافق اوله بیللمک ایچون کرک احکام مزبورده نك و کرک اولجه مجبوری
اولوبده مزبور قانون موقتك انتشارندن صکره آنفاً ایضاح اولندینی اوزره ماهیت
مجبوریه سی ضایع ایدره رک مفسر ماهیتی احراز ایدن احکامك احتیاجات حاضر و طرفینك
منافع ذاتیه لرینه موافق صورته تعدیلی و بوخصوصده ینه مذاهب اربعه ایله اوروپا قوانین
مدنیه سی احکامك موقع استفاده یه وضعی مناسب اولور .

ثانیاً : ذیل مزبورده مقاولاتك شرائط عمومیه سی تماماً کوسترلله مشدر . فی الحقیقه
معقود علیه ک معلوم و معین اولسی و یا خود هیچ اولمازسه قابل تعیین اولسی لزومه دایر
اوروپا قوانین مدنیه سنده مندرج اولان شرط تصریح اولنما مشدر . کذلک مباحث عنه
اولان موقت قانون جدیدده آتیاً موجود اوله حق اشیا اوزرینه عقد ایدیه ک مقاولاتك
علی الاطلاق معتبرتندن بحث اولنمشده آتیاً حصوله کله ک حقوق ارضیه حقنده وقوع

اولان مقوله، هر رده آداب و اخلاقه مغایر تلقی ایدیلرک باطل عد ایدلمسندن طولانی
یوجهنک دخی مذکور ذیلده بشقه جه تصریحی اقتضا ایدردی .

ثالثاً : متن مزبورک برنجی . دنده مسطور اولان « . . . احوال شخصیه به وارث
وانتقاله و تقود و عقارات موقوفه نك و اموال غیر منقوله نك تصرفه متعلق قواعد و احکامه
مخالف اولیان مقاولات » عباره سندن مقصد منافع عامه ملاحظاته بناء وضع ایدلمش
اولان احکام قانونیه به مغایر اولان مقاولاتدر .

ایندی منافع عامه ملاحظاتندن متولد اساسات حقوقیه به مستند اولان احکام قانونیه،
حقوق شناس اولسی طبیعی اولان حکامجه معلوم اولق اقتضا ایتدیکندن سالف الیان متن
قانونده : انتظام عامه ملاحظه سنه مبنی اولان احکام قانونیه « دنیلمله اکتفا اولنه بیلیردی .
واکر آلف الذکر منافع عامه اساسانه مستند احکام قانونیه، بدیهاتدن کورلیوبده محتاج
تصریح عد اولدینی صورتده منافع عامه ایله علاقه دار اولان سائر احکام قانونیه دن ده
بحث اولحق لازم کلیردی . فی الحقیقه منافع عامه مطالعه سنه مبنی اولان احکام قانونیه اک
زیاده حقوق عمومیه به تعلق ایدر معلوم اولدینی اوزره حقوق عمومیه ، قوای عمومیه نك
طرز تأس و تشکله و سربستی تجارت و سربستی تدریس کی افرادک حائر اولدینی
حقوق عمومیه به متعلق قواعد حقوقیه بی کوسترینر . بناء علیه بوکی احکام قانونیه به مخالف
اولان مقاولاتک عدم معتبریتدن دخی بحث ایدلمک لازم کلیردی .

رابعاً : موضوع تدقیق اتخاذ اولان مارالذکر قانون موقتک ایکنجی بندینک ایکنجی
فقره سنده ، علی الاطلاق تداولی متعارف اولان اعیان و منافع و حقوقک مال متقوم حکمنده
طوتیلهرق معقود علیه اتخاذ اولنه بیلهرجکی بیان اولتمشدر . اشبو فقره قانونیه ده موضوع
بحث اولان حقوق ، یا حقوق مجرده کی حقوق عینیه دن اولور و یا خود دیون یعنی حقوق
شخصیه دن اولور . معلوم اولدینی اوزره مجله احکامنه کوره حقوق مجرده ، آنحق ارضه
تبعاً صایله بیلیر . هر نه قدر حق مرورک ، مستقلاً بیعی جائز اولوب اولدیغنده روایات
متخالف ایه ده ، مجله حق مرورک آنحق بالتبع صایله بیلهرجکه دائر اولان روایتی قبول ایتمشدر .
مبحث سه اولان فقره قانونیه ده حقوقک علی الاطلاق معقود علیه اولدینی مذکور اولمسندن
حقوق مجرده نك طوغریدن طوغری به معقود علیه اتخاذ اولنه بیلهرجکی معاسنی استخراج
ایتمک ممکن ایه ده بو طرز تفسیر قبول اولتماق لازم کلیر : زیرا حق مرور ، حق میل ،

حق شرب کی حقوق، ماهیه بر شخصک لهنه موضوع اولیوب انحق بر ارضه عائد بولندی بی جتهله حقوق مزبورده نك، عائد اولدینی ارضدن انفكك ایتدیریلرک بیی منطقاً جائز دکلدر. اصل حقوق تعیریلر دیونك قصد ایدلمش اولمی ملحوظدر. فی الحقیقه قانون مدیمز احکامنه کوره دینك بیی جائز دکل ایکن مذکور فقره قانونیه متنه نظراً بعدما دینك مدیوندن ماعداسنه بیی صورتیلر تملیککی جائز اولمق اقتضا ایدر. دیونك جواز بیی احتیاجات حاضره یه موافق اولمق اعتباریلر حقوقك معقود علیه اوله بیلر جکی قاعده سنك وضعی، وضع قانون ساحه سنده جدی بر ترقی تشکیل ایدر ایسه ده اوروپا قوانین مدنییه سی، دیونك بیی بر طاقم شرائط وقواعد مخصوصه یه تابع طوطد قلدردن. دیونك علی الاطلاق بیی جوازی نك قانونده تصریحیلر اکتفا ایدلمیه رك شرائط وقواعد مخصوصه سنی مین احکام قانونیه وضعی اقتضا ایدردی. مثلاً شرائط مزبورده نك اك مهمی دینك بیی کیفیتك مدیونه رسماً تبلیغی ماده سیدر. ذاتاً مدیون، دینك آخره بیع ایدلدیکنندن خبردار اولمدیقه اصل دائنه ادای دینه کندیسنی مأدون عدا یتمکده حق ایدر. آنفالذ کرفقره قانونیه ایله، عرفاً تداول ایدن بالجمله اشیا وحقوقك معقود علیه اتخاذه اولنه بیللمسی تحت تأمینیه آلتحق ایسته نیلمشسه ده بوبابده کی تعیرات قانونیه نك عمومیتنه رغماً تداولی متعارف اولان تجارتخانه نك، ماهیت کلیه سی اعتباریلر بیعك تجویزیه قانون مع التأسف مساعد اولما مقده در. حقوق غریبه نظریاتجه بر تجارتخانه مادی وغیر مادی بر طاقم عناصرك هیئت عمومیه سندن متشکل بر کل حقوقدر. تجارتخانه نك عناصر مادییه سی، دروننده بولنان امتعه ایله یرلی اولیان طولاب کی تجارتخانه نك توابع متصله غیر مستقره سندن اولان منقولاتدن وغناصر غیر مادییه سی دخی مأجور تجارتخانه بیی مستأجر صقیله استعمال ایتمك حقندن و تجارتخانه نك مشتری لرینك کثرتندن طولای حائز اولدینی قیمت اقتصادیه دن عبارتدر. ایمدی بو معنا اعتباریلر بزرده بر تجارتخانه نك معقود علیه اتخاذه امکان قانونی مساعد اولمدینی ظاهر در. زیرا تجارتخانه بر کل حقوق تشکیل ایتمك اعتباریلر اعیان و منافع قیلندن دکلدر.

هرنه قدر بر حق اولمق نقطه نظرندن معقود علیه اوله بیلر جکی وارد خاطر ایسه ده مباحوث عنه اولان فقره قانونیه ده کی «حقوق» تعیرندن مقصد قانوناً حق درجه سنه اصعاد ایدیلن منافع اقتصادیه اولوب یوقسه ماهیت حقوقیه لری قانوناً مؤید اولیان منافع

اقتصادیہ حق اطلاق جائز اولہ ماز . بناءً علیہ حقوق غریبہ دہ کی معنا اعتباریہ بزدہ
تجارتخانہ ، برکل حقوق تشکیل ایدہ بیلکم ایچون بوبادہ بر مادہ قانونیہ وضعی اقتضا
ایدہ مطالعہ سندہ یم . مکرکہ متن قانونہ مندرج منافع تعیرندن معنای حقوقیسی دکل ، معنای
لغوی واقتصادیسی مقصود اولہ . معلوم اولدیغی اوزره ، معنای حقوقیسی اعتباریہ انتفاع ،
انجیق بر عینی استعمال ایتکم دیمکدر . بو سیبله منفعت ، رقبه مقابل اوله رق قوللانیلیر .
حالبوکه لغوی واقتصادی معنا اعتباریہ منفعت ، موجب فائده اولان یعنی بر احتیاجی تطمین
ماهیتده اولان مادی و غیر مادی هر شیئہ اطلاق اولنور . مواد قانونیہ دہ مستعمل
تعیر آندہ ، دائماً معنای اصطلاحی لری نظر اعتباره آلمق اقتضای تدیکندن بزدہ تجارتخانہ نک
بیغندہ کی عدم جواز قانونی مع التأسف بلقیدر .

حقوق فاکولته سی روما حقوق
ومقایسه قوانین مدنیہ وفلسفہ حقوق
مدرسی

میشورہ د نظرہ

